

Byggnadsminnesförklaring av Spökslottet, fastigheten
Kungsstenen 3, Vasastaden, Stockholms kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, enligt 3 kap 7 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m, KML, att Spökslottet, fastigheten Kungsstenen 3, Vasastaden, Stockholms kommun har övergått till att bli byggnadsminne enligt 3 kap 1 § samma lag.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

För byggnadsminnet gäller följande skyddsföreskrifter:

1. Spökslottet får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme, äldre rumsindelning eller ursprunglig fast inredning, såsom dörrar, fönster, listverk, kakelugnar och golvbeläggning. I rum med dekorativt måleri eller annan utsmyckning är även ytskikten skyddade.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial, färger och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

UPPLYSNINGAR

Länsstyrelsen lämnar utan kostnader för ägaren råd och anvisningar i fråga om vård och underhåll.

Om det finns särskilda skäl, får Länsstyrelsen, enligt 3 kap 14 § KML, lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna. Länsstyrelsen får då också ställa de villkor för tillståndet som är skäliga med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs.

Enligt 3 kap. 21 § KML gäller detta beslut utan hinder av att talan förs mot beslutet.

BYGGNADSHISTORIK

Spökslottet uppfördes på 1690-talet som huvudbyggnad i en malmgård. Över portalen kan man läsa byggherrens initialer HPS för Hans Petter Scheffler. Sitt namn antas huset ha fått då det under 1700-talets slut innehades av brukspatron Knigge, som var känd för att vara en hård och elak person och om vilken det gick många spökhistorier.

Fram till 1870-talet gick Spökslottet i arv och interiörerna lämnades orörda. Wilhelmina Hierta f. Fröding, änka efter Lars Johan Hierta, förvärvade byggnaden 1874. 1875-76 lät hon göra en om- och tillbyggnad efter ritningar av bröderna Axel och Hjalmar Kumlien. Slottet förlängdes i norr och söder. De ursprungliga delarna har en sockel av sandsten, varigenom de går att skilja från tillbyggnaderna. Interiört byttes en del dörrar och golv.

Två tredjedelar av slottet och parken donerades av Wilhelmina Hiertas dödsbodelägare till Stockholms högskola 1910-14. Den resterande delen förvärvades av högskolan 1925. 1926 anpassades huset till sin nya funktion med institutioner för bl.a. zootomi och konsthistoria. 1956 flyttade rektor in i huset och en större ombyggnad ägde rum då bl.a. inredningen i flyglarna ersattes med 50-talsdito. Paradvåningen återinreddes för representation. Byggnaden rymmer nu Stockholms universitets tavelsamlingar och tjänstgör som administrationslokal.

Den herrgårdsliknande byggnaden med släta, lisenindelade putsfasader och utskjutande flyglar mot Drottninggatan ligger på malmgårdens vis avskilt i en omgärdad trädgård. Ståtliga inredningar, stucktak m m finns från 1700-talets början. I trädgården står ett litet lusthus av trä som är samtida med huvudbyggnaden. Ekonomibyggnaden söder om Spökslottet är även den samtida med huvudbyggnaden och var ursprungligen trelängad och användes som stall fram till 1920-talet. Parken, ursprungligen anlagd efter renässansens ideal med raka gångar, parterrer och klippta häckar omvandlades vid 1800-talets slut till en romantisk park med buktande gångvägar och stora träd. På 1940-talet anlades en kryddgård som finns kvar idag.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Huvudbyggnaden, port och staket mot Drottninggatan, exteriören av lusthuset samt parken förklarades enligt regeringsbeslut den 29 januari 1965 för statligt byggnadsminne. Skyddsföreskrifter som utarbetats av Riksantikvarieämbetet fastställdes genom regeringsbeslut den 30 september 1993.

Enligt avtal mellan Svenska Staten och Statliga Akademiska Hus i Stockholm AB övergick Spökslottet, dvs huvudbyggnaden, med full äganderätt till nämnda bolag den 30 september 1993. Enligt 3 kap 1 § KML skall ett statligt byggnadsminne som

övergår till annan ägare än staten därmed utgöra ett byggnadsminne enligt denna lag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol (länsrätten i Stockholm) enligt bilaga.

I detta ärende har länsantikvarie Jan-Bertil Schnell beslutat, länsassessor Bo Carlerup deltagit samt antikvarie Gunilla Pagès varit föredragande.

Jan-Bertil Schnell

Gunilla Pagès

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet
Stockholms stadsmuseum
Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun
Fastighetsregistermyndigheten i Stockholms kommun
akten
kulturmiljöenheten
rättsenheten (BC)